

EESTI SPORDILEHT

EESTI SPORDI KESKLIIDU HÄÄLEKANDJA

Toimetus ja talitus: Tallinn, Vene tän. 11-a, kr. 10. Postkast 70. Telefon 9-28. ☒ Tellimise hind: aasta peale 700 marka, kuus 60 marka.
Eesti Spordileht ilmub igal reedel.

VIII. aastakäik.

Reedel, 20. mail 1927. a.

VIII. aastakäik.

Kahe eksmeistri viik.

Sport langes järsku välja oma mängustilist, mis RFK järel Tallinnas oli töotanud suveks head pakkuda.

H. Mikase foto.

Läinud neljapäeval tuli pooleldi lennates, pooleldi purjetades Tallinna Helsingi jalgpalliklubi. Ei puudunud muidugi populaarne Eka, kellele austerlaste mängus kividega pildumise järel Tallinn enam ei näi meeldivat ja „virolainen kauha“ Malteni oli kaasas, kes omal ajal väga vapralt Tallinnas jalg- ja jääpalli löönud. Üldiselt aga meeskonnas palju noori nägusid, mis tõendab, et Soomeski sportlased alistuvad ajale. Puudub ka väravas asja filosoofina võttev näpitsprilles palliprofessor Tammissalo, kelle asemele pandud pikk poisipost. Korraldatud luurekäigu järel Malteni man osutus Soome meeskonna rivistus järgmiseks: Kanerva; Vuorinen — Kelin; Saukola — Lönhölm — Ovaska (Malten); Ahlgren — Fallström — Laaksonen — Eklöf — Lilja. Sport pani oma poisid vastu järgmiselt: Tipner; Neumann — V. Silberg; Reinfeldt — Rein — Klaos; Maurer — Paal — Karm — Einmann — Üpraus.

Kas olenes see meeskonna õnnetust kokkupanekust või lihtsalt mõnest murrangust, kuid madalast kombinatsioonimängust, mida soomlased meie meeskondade juures on alati imetlenud, ei olnud seekord juttugi. Oli aina klahmimine, kuhu aga jalg tüüris. Kui vahelduseks taheti ka mõnda palakest puistata, mis kombinatsioonina oleks lõhnanud, siis tuli see ütlemata hapult välja. Mängust tegid soomlased oma ajalehtedes järelduse, et uus Ungari treener on eestlaste mängustiili muutnud.

Asi algab sellega, et Kelin esimesed pealetungid outideks puistab. Siis tuleb saatuslik moment. On sudimine HJK värava all. Rein ei riskeeri palli valitsevale soomlasele peale minna ja laseb seda paremat äärt mööda edasi vuristada, kuni lugu nurgalöögiga lõpeb. See valatakse just põikpuu alla. Tipneril on pall süles, kuid pealejooksvate soomlaste keerises kaotab mees pea ja laseb palli Laaksoest võrku pressida. 1:0.

Leiduva tasumise shansi põmmutab Einmann naabermaja katusele ja Rein hiiwab hea korneripalli „kuu peale“, nagu publikust tähendatakse. 17. min. söötab Einmann Ossile püsti ette, see litsub palliga otsani, tsenderdab siis, Karm annab

Kaks ataki Soome väravale, kus Einmann ja Kanerva peategelased. Keskel: HJK meeskond, kus tuntumad mehed: Ovaska (esimene vasakult), Eklöf (3. vasakult), Fallström (7. vasakult) ja Kelin (3. paremalt).

Poisid, sportima!

Kes Tallinna linnaservadel on liikunud, on tähele pannud, kui palju seal poisse liigub, misugustes närustes tingimustes nad viibivad ja missugust halba meelelahutust nad omale vahel otsivad. Püütakse ka muidugi sportida, kuid selleks puuduvad võimalused ja juhatajad, nii et sportimisest suurt asja ei tule. Ainult üksikud satuvad spordiseltsidesse ja saavad seal kehalist kasvatust.

Et aga kehaline kasvatus väga tähtis on ja seda eriti kehvemate klasside ja tervishoidliselt viletsamates tingimustes viibivatele lastele, selle vastu ei taha vist keegi vaielda. Nüüd on grupp NMKÜ tegelasi, eesotsas Jüri Lossmaniga tulnud kenale ideele, hakata poiste kehalist kasvatust korraldama, organiseerides poisse ja kogudes neid oma spordiliitu, andes neile enesearendamise võimalused.

Jüri Lossmani andmetel on Tallinnas umbes 6000 12—18-aastast poissi, kes Kassisaba, Pelgulinna, Liiva heinamaatel ja legendikkudel ning tänavatel käivad oma vabu tunde surnuks loomas. Neid tahetakse nüüd süstemaatlikule treeningule rakendada.

Vastavast üleskutseset mida poiste ringkondades praegu levitatakse, loeme meie järgmist:

Iga poiss, kes kunagi on pealt vaadanud võistlust, on tunnustatud südames mõnusat ärevust, kui kõlab „Valmis olla, tähele panna — hop“, kui peale ägedat kõvat võistlust katkeb finišilint. Sama ärevust olete tunnustatud, kui väravaht viskab ennast vastasmeeskonna ajajate jalgade ette, tõuseb üles määrdunud, kuid näol õnnelik naeratus, sest pall on jäänud tema kätte.

Paljud on siitamaani jäänud ainult pealtvaatajateks. Kuid mikspärast pealtvaatajaks jääda, kui omal on võimalus võistelda. Paljud mängivad oma väikese grupiga kusagil heinamaal, vabal platsil, tänaval ehk hoovis. Tallinna Noortemeeste Kristlik Ühing tahab, et need poisid ise organiseeriks ennast ja astuks oma grupiga ühingu poolt organiseeritavasse liitu. Seda liitu juhib täiskogu, kuhu iga grupp ehk meeskond saadab kaks esitajat, kes siis oma seast valivad juhatajate, milline korraldab vanemate tegelaste nõuande all harjutusi, võistlusi, määrab auhindade jne. Võistlused peetakse staadionil ja teistel parimatel spordiplatsidel.

Iga poiss tahab võistelda ja ta saab ka võistelda kui astub Tallinna Poiste Spordi Liitu.

Seletus.

Mis on Tallinna Poiste Spordi Liit? Tallinna Poiste Spordi Liit on organisatsioon, kelle siht on ühendada Tallinnas asuvaid poisse ja pakkuda neile organiseeritud sporti.

Mida ta teeb? Oma sihi saavutamiseks korraldab liit harjutusi, võistlusi, teoreetilisi ettevalmistusi ning loenguid spordi üle.

Kes võivad liitu astuda? Liitu võivad astuda kõik poisid 12—18 aastani, üksikult, terve rühma, meeskonna, klubi või muu organisatsioonina, vaatamata rahvuse ja kodakondsuse peale.

Kes juhib liitu? Liit on organiseeritud N. M. K. Ü. kehakasvatuse osakonna poolt. Teda juhib täiskogu, mis koosneb iga poiste organisatsiooniga

poolt valitud kahest esitajast, kes oma seast valivad juhatajate. Sinna kuuluvad ka ühingu poolt juhtidena Jüri Lossman, G. A. Kungs ja A. Johanson.

Osavõtt võistlustest. Liit korraldab kõik võistlused A ja B klassis. A klassis võivad osa võtta kõik poisid 18 aastani, B klassis 15 aastani.

Kava.

Kergejõustik: Kevadel kergejõustiku võistlused, algus juuni kuul. Alad A klassis: 100 m., 4×100 m., 800 m., 2000 m. murdmaa, kartulijooks, kõrgushüpe, kaugushüpe, teivashüpe, kuul, oda, ketas ja pesapalli kaugusviske. Kolmikvõistlus: 100 m., kaugushüpe, oda. Alad B klassis: 60 m., 4×60 m., 1000 m. murdmaa, kartulijooks, kõrgushüpe, kaugushüpe, kuul, ketas ja pesapalli kaugusviske. Kolmikvõistlus: 60 m., kaugushüpe, pesapalli kaugusviske. Suve jooksul harjutused ja teoreetilised ettevalmistused. Sügisel kergejõustiku esivõistlused.

Jalgpall: Kevadel karikavõistlused N. M. K. Ü. poolt väljapandud karika peale. Algus 30. mail. Suve jooksul korraldatakse sõprus-võistlusi ja harjutusi. Augustis algavad Tallinna Poiste Spordi Liidu esivõistlused.

Võrkpall: Suve jooksul sõprusvõistlused. Sügisel Tallinna Poiste Spordi Liidu esivõistlused. Laptu ja pesapalli esivõistlusi peetakse sügisel.

Suve jooksul korraldatakse võistlusi sportlase nime saavutamiseks kolmes järgus.

Talvise kavas on ette nähtud võistlused: korvpallis, võrkpallis, sisekergejõustikus, pesapallis, ping-pongis, jääpallis ja kiiruisutamises. Peale ülaltoodud võistluse kava korraldab liit teoreetilisi ettevalmistusi, loenguid ning harjutusi parimate Eesti sportlaste juhatusel.

Registreerimine.

Kus registreerida? Registreerida võib iga äripäeval kella 12—1 ja 4—6 N. M. K. Ü. büroos Toom-Kooli 17, kust ka lähemaid teateid saab.

Kuidas registreerida? Registreerimise juures tuleb igal poisil täita vastav kaart, kuhu tuleb kirjutada ees- ja perekonnanimi, vanadus, aadress jne.

Registreerimise tingimused. Igal registreerijal tuleb maksa aastane liikmemaks 25 mk. Selle vastu antakse talle liidu liikmekaart, mis õigustab teda osa võtma kõigist liidu poolt korraldatavast tegevusest kui nad eraldi maksu alla ei käi.

Täiskogu koosolek.

Pühapäeval, 22. mail kell 12 e. l., on Tallinna Poiste Spordi Liidu täiskogu koosolek N. M. K. Ü. ruumes Toom-Kooli 17, kuhu iga klubi rühm ehk meeskond kaks esitajat saatma peab.

Kuuldavasti on poiste huvi asja vastu elav ja ühe kuuga on liidu ümber juba kogunud üle 500 poisi. Peale selle töötab NMKÜ 28 osakonnas juba varem 640 poissi, nii et liidul kohe laialtavaltslikku tegevust on võimalus alustada.

Jääb soovida ainult, et kena algatus võimaliks organisatsiooniks võrsuks.

50. min. püüab Tipner mahaviskega, 54. juhib Einmann pealöögiga nurgapalli Kanerva sülle ja 56. min. lööb Fallström haruldaselt kauni half-volleyga 20 mtr. pealt 2:2. Tipner viskab küll täies pikkuses pallile järele, kuid ei küüni. Kohe selle järel püüab Tipner terava löögi.

Nüüd kaldub pealetung HJK värava alla. Ühel suurel väravashansil pühitakse Maureril jalad alt, mis imelikul kombel penaltit ei tingi ja Karm äigab käega ühe palli võrku, mida taiplikum mees oleks teisiti osanud sinna sarnasel kuldsel juhusel toimetada.

Jõuetu Spordi pressi juures lõpeb mäng 2:2, mis Spordi poolt oleks kõige peale vaatamata pidanud võidetud olema. Nurgalöögid olid teisel poolajal 4:0 Spordi heaks.

Väikeseltside karikavõistlused

algasid teisepäeval Spordi väljal mänguga Edu—Tallinna käsitöölise avitamisselts (Tekas), mis tagajärjeks andis 5:0 (2:0).

Läti kiri.

Läti katsevõistlused Varssavi kolmik-maa-võistluse vastu andsid järgmisi tagajärgi pühapäeval: Kuul — 1. Vitols 13.62; 2. Rozenbergs 12.95; 3. V. Muzis 12.77. Ketas — 1. Jordans 40.29; 2. V. Muzis 37.30; 3. Raminsh 35.47. Oda — 1. Zakss 50.56; 2. Kibiids 47.62; 3. Jurgis 47.11. Teivas — 1. Zakss 3.20; 2. Bergs 3.00. 110 mtr. tõkkeid — 1. Jekals 16,4 (Läti rekord); 2. Deksheniaks 18,0. 400 mtr. — 1. N. Muzis 54,8; 2. Deksheniaks 57,8. Kaugus — 1. Rudzits 6,38 (väljaspool 6,50); 2. Jekals 6,25; 3. Bergs 6,16. Eelmisel pühapäeval jooksis Petkevitch Läti rekordi 3000 mtr. 9.02,0.

A klassis 100 mtr. — 1. Rudzits 11,4; 2. Oja 11,5; 3. Raminsh. Teistkordselt: 1. Oja 11,4; 2. Rudzits 11,4; 3. Jekals. 200 mtr. — 1. Rudzits 23,2; 2. Oja 24,0; 3. Karlsons 24,8.

Virsligas mängis Amatiere LSB'ga jalgpalli 2:2 (2:1), A klassis: Union — LNJS 2:0 (1:0), Makkabi-Hakoah—Amatiere 3:1 (2:0), RFK—JKS 3:1 (2:1), ASK—LSB 4:0 (2:0).

Ad. Plum.

Pärnu kiri.

Möödunud nädalal lõpetati Pärnu II kl. ping-pongi meistervõistlused, millised peeti Tervise ping-pongiosakonna korraldusel. 1927. a. meistri nime omas Aleksander Alep, jättes teisele kohale Herbert Sooviku II. III Erich Martens. Kõik Tervisest. Osavõtjaid ainult 9. Kaks esimest viid 1. klassi. Mängijate juures oli märgata suuri edusamme. Tublisti teistest paremaina osutusid kolm kohaletulijat.

8. mail avati Pärnus jalgpallihooaeg Vapruse I ja II meeskondade vahelise võistlusega, mille loomulikult võitis esimene 3:1 (0:0). Treeninguid on näha olnud PJK, Vapruse ja Sulevi mehi, isegi ühe korra tervislasi (olla olnud 3—4 meest!). Viimased ootavad treeneri, kuna varem treeninguga ei alustatavat, nagu üks Tervise juhatajate liikmetest nende ridade kirjutajale tähendas. (Egas loodetav treeneri jumal ei ole, kes taheta mängijatele hinge sisse puhuks. A. P.)

Möödunud nädalal viibis Pärnus oma järjekorralisel reisiril „elukutseline“ ümber Eesti matkaja ja Eesti maadlejate olümpiatreener mr. N. Kursmann, kelle siinviibimisel ka maadlejad Laasi ja Põntsoni Tervise maadlusmatil Kursmanniga maadlemas võis näha. Olgu tähendatud, et see visiit Pärnu meeltele üle kuuajalist puhkust esimene oli tolmunud matile. Peale meeste tuuseldamist pajatas Kursmann nende ridade kirjutajale järgmist: „Tervise maadlusmatt parimaid Eestis ja Pärnu parimaid maadlejaid Laasi Mihkel.“

Pühapäeval peeti Vapruse korraldusel murdmaa esivõistlusi. Võitjaks tuli Pulk. 2) Gerber-son, 3) Turov. Võitja aeg 36.50,3. Kõik Vaprusest, osavõtjaid 5. Maa pikkus üle 8. klm. Noorte murdmaa, ligi 4 klm., võitis A. Palu 18.22,8, 2) H. Karro, mõlemad Tervisest.

Samal päeval külastas Pärnu naisgümnaasiumi lotoslasi Viljandi haridusseltsi II naiskond, kes pidas siin 2 matši, mõlemad võidud „Lotose“ I ja II üle vastavalt 2:0 (15:12 ja 15:12) ja 2:1 (12:15, 15:10 ja 15:13). Viljandlaste mäng oli parem Pärnu omast, kes võitsid Pärnu preilikesi oma mehiseusega. Korvpallis võitis naisgümnaasiumi koondus „Lotose“ teist 8:4 (2:2). Kõike matshe juhtis hra P. Vassil.

Pühapäeval sängitati mulda Pärnus ja ka väljaspool kodulinna piire tuntud sporditegelane Eduard Soovik, senior. Selle mehe kaotus on Pärnu sportlaskonnale suureks miinuseks.

Puhka rahus, sa väsimata töömees!

A. P.

Kaitseliidu kolmevõistlus,

mis koosneb 100 mtr. jooksust, 150 mtr. peale laskmisest rinnakujuusse ja granaadiviskest, peeti pühapäeval Tondil. Võitis Paal, lõuna malevk., 2. Schönberg, sama, 3. Mätiik, tehn. malevk.

Helsingi — Porvoo

rattavõistlused, millise maa pikkus on 180 km., olid tagajärjed: 1. Hellberg, 4.06.15,0; 2. A. Blomqvist 4.28.30,0; 3. H. Salin 4.31.35,0.

Tallinna garnisoni murdmaajooks

peeti pühapäeval Tallinna garnisoni spordikomisjonil korraldusel. Osavõtjaid oli 198. Jooksu võitis n. a. o. Laurson, sidep., 20.04,6; 2. rms. Kurg, pioneerp., 20.38,8; 3. Vogt, sama, 21.02,9.

Orienteerimisjooksu

korraldas Tallinna kaitsemalev läinud laupäeval Pirital. Võitis Elberg, Kopli malevk., 2. Mürk, 1. malevk., 3. Teinburg, tehn. malevk.

Sport — HFK.

(1. lhb. järg.)

peaga Maurerile edasi, Maurer tõstab Paalile ette ja see lööb volleyga 1:1.

32. min. märkab vahekohtunik Rõks, et Kanerva palliga ikka üle karistusala piiri armastab jalutada. Vabalöök. Einmanni madala kuuli, pigistavad Paal ja Maurer ühiste pingutustega võrku, kus värava au vist ikkagi Maurerile kuulub. 2:1 ja nurgalöögid 2:2 on seis 45. minuti järel.

Soomlastel oli esimesel poolajal mängust lahkunud kiiruisutaja Ovaska, kelle kohta Malten püüab täita. Spordil tuleb Neumanni asemele Javorski ja Karmi asemele Läll, missugust vahetust kumbatki ei saa õnnelikuks pidada. Kui Einmann oma jala nikastab, tuleb Karm liini tagasi ja nüüd on Spordi mäng lõpuliikult lääge. Surumist on muidugi küllalt, kuid see sünnib kõik väga primitiivselt.

46. min. on HJK värava all momente.

Tänapäeva noorsugu.

Kui otsustust tänapäeva noorsoo kohta tahetakse, tuleb pöörata harilikult nende kaasaegsete poole, kes ise veel kaugel ei ole sellest inimeast, mida „nooruseks“ nimetatakse. Kaduva generatsiooni, „vanade“, väljendusi ei ole meie harjunud tõsiselt, vähemalt mitte sedavõrd traagiliselt võtma, kui võrd hukkamõistvad nende otsused on. Meie ütleme lihtsalt, et need vanad on oma aja elanud ja praegust aega ei mõista.

Kui võrd eitavad üldiselt ka vanade seisukohad meieaja noorte kohta ei ole, on sellest üldisest vanaduspessimismist ka rõõmustavaid erandeid. Ja tüübilisemat erandit kujutab enesest Ameerika leidur Thomas Alva Edison, kelle 80-aastase sünnipäeva puhul meil oli hiljuti võimalus juubeldada. Edison, sellega ühineb meeleldi igati, on mees, kelle mõtted ja otsused midagi maksavad; ta ei ole mitte ainult meieaja suuremaid geeniusi, vaid mis enam kaalub, loov ja võitlev inimene, kelle eluülesandeks oli ja praegugi on oma tahte ja intelligentsiga ikka kõrgemale tõusta. Edison ei ole ainult talent tehniliste leiduste vallas, vaid tal on ka kindel ja viljakas vaade kogu inimlisele olemisele. Ja nüüd on meil, mis eriti kaaluv tohiks olla, sellelt haruldaselt mehelt ta pihtimus tänapäeva noorsoo kohta vestluste näol, mida ta sõber Edward Marshall on üles märkinud ja United Press Associationi läbi avaldada lasknud.

Mitmesugustest vaatlustest, mida Edison praegusaja noorsoole pühendab, ei suuda meid huvitamata jätta lõigend, mis käsitleb keha ja vaimu suhtumist, ja spordi mõjust kõneleb. Ta paneb peatüki pealkirjaks lapidaarse, julgustava lause: „Ei ole mingit noorsoo degeneratsiooni!“ Siis algab ta: „Vaade, et meieaja noorsoo moraal halvemaks on muutunud, laseb ennast hõlpsasti võita... Praeguse noorsoo moraal on tugevam kui nende isadel ja isa-isadel, rääkimata koguni nende esivanemate kommetest, kellest praegune noorpõlv võrratult kõrgemal seisab.“ Sarnases vahekorras noorsooga räägib Edison ainult spordist. Ta tähendab, et on asju, mida mõned tänapäeva kriitikud tahaksid üle parda heita ja nende asjade hulgas on loomulikult ka sport. Kuid Edison ei ole mees, kes spordipilkajate killas jookseb ja käsa ahastades kokku lööb. Vastupidist, ta vitsutab neid kriitikuks ja ütleb: „Noorsoo huvi spordile on midagi täiesti loomulikku ja kohast. Sport hoiab keha terve, sest ta sunnib noori inimesi, endid ohjes pidama, kuna nad vastasel korral võistluses kaotaksid. Sport karastab noorsugu ja on talle ühtlasi ka heaks õpetajaks.“

Nende üldiste märkuste järel teeb Edison mõningaid piiratlusi, millega õpetlik on tutvuneda, kuna sarnaselt kosmopoliitiliselt vaimult palju enam kasulikku on õpida, kui harilikult koolikäperdiselt. Edison arvab, et tänapäeva noorsugu kulutab oma tööst vaba aja kiiduväärselt spordile, mis võrratult parem, kui eelmiste põlvete sihitu ümbertolknemine. „Kuid,“ jatkab ta, „mõningal juhul oleks siiski kasulikum, kui inimesed ka oma vaba aega enam produktiivsele tööle pühendaksid.“ Olevat eelarvamine, et sport rohkem löbu valmistavat kui töö. Tema, Edison, olevat veendunud, et töö enam löbu valmistab, kui ükski teine asi maapeal, sport ka muidugi hulka

Spordi teekonnast Riiga.

Kuidas kaotati 1:5 ja 2:3.

13. skp. asusime Riia poole teele teadmise, et kaotusega koju pöörame, sest meie meeskonna selgroog, poolkaitseliin, puudus. Kuid et lubadus oli antud — tuli sõita.

Laupäeva hommikul Riiga jõudes langes tuju, sest ilusa ilma asemel, mida lootusime, võttis meid lumesadu vastu. RFK esimehe hra Redlichi saatel sõitsime hotell „Centrali“, kuhu meile korter oli määratud.

Õhtul kell 6 juba sõitsime väljale, sest mäng oli määratud kella 6½ peale. Ilmusime väljale punktipealselt ja koosseisuga: Tipner; V. Silberg — Neumann; Javorski — R. Silberg — Klaos; Maurer — Karm — Läll — Einmann — Üpraus.

Riialased ilmusid veerand tundi hiljem väljale, mis meie mängijatele sugugi meelepäralt ei olnud, sest ilm oli ootamiseks liiga külm. RFK esineb paremas koosseisus, mis temal välja panna on: Jurgens; Gravels — Simanis; Roze — Stantshiks — Fogels; Abrams — Berzinsh — Sheibelis — Pavlovs (Pladde) — Bradinsh.

Vahekohtunik: Busarov.

Kohe palli lahti lüües võtavad meie mehed algatuse endi kätte ja teevad sõite vastase värava alla. 5 minuti jooksul saavutavad 3 korneri. Kuid meie tormajad ei oska juhuseid ära kasutada ja värav jääb puutumata. Kell 7.07 min. on meie tormajad vastase kaitse seljataha jätnud ja on surmakindel, et värav tuleb, kuid kes ei oska seda momenti kasutada, on meie tormajad. Kell 7.12 saavad lätlased meie värava alla ja pall on võrgus. Paari minuti pärast on meie Karm puhtalt Läti värava all, kuid jääb ootama, kuni pall ära võetakse. Ka Üpraus teeb ühe hea löögi, mis aga libiseb napilt üle värava. Einmann lahkuv väljalt, sest tema haige jalg ei lase mängu kaasa teha. Kell 7.16 min. saadab vahekohtunik Üprausi välja, kuid mis põhjusel, jääb meile arusaamatuks. Üheksa mehega lõpetame esimese poolaja 0:1.

Vaheajal selgub, et meie mängijad: R. Silberg ja Klaos on võistlusvõimetuks löödud. Tuleb meeskonna ümbermoodustamine. Asume mängima koosseisus: Laurberg; Javorski — Neumann; V. Silberg — R. Silberg — Idlane; Maurer — Tipner — Karm — Läll — Üpraus.

R. Silberg pidi vigasena mängima, sest ei olnud, keda tema asemele määrata.

Teine poolaeg algab lätlaste pealesurumisega ja pea terve poolaeg on nad ülekaalus. Meie mängijad on pea kõik vigaseks taotud, mis mingit korralikku mängu enam ei võimalda. Kohtunik kõrvaldab mängust Karmi, kes küll seda ära ei olnud teeninud. Mõni minut enne lõppu teeb Javorski fouli, mis pärast kohtunik tema väljalt ära saadab. Kui Javorski väljalt longates lahku, siis paneb Läti mängija käed tööle, et Javorski rutem lahkuks. Lõpuks läheb ka kohtunik

abiks, ehk küll mitte kätega. Teine poolaeg lõpeb 4:1 RFK kasuks.

Kohtunik Busarov lubas nii toorest mängu, mille sarnast meie vaevalt näinud oleme. Läti mängijatele oli kõik lubatud, kui aga meie mängija julges samaga vastata, siis saadeti tema välja.

Terve mängu kestel anti ainult üks vabalööki meie kasuks. Meie kohtunikud sümpatiseerivad ikka külalistele, kuid Busarov alles näitas, kuidas oma meeskonda peab võidule viima. Seal ei tunta sisemisi vastolusid, vaid seal on kohtunikul tahtmine: lätlased peavad võitma.

Teine päev läksime mängima täiesti vastumeelselt, sest üle poolte mängijatest olid vigased ja kaotus oli rohkem kui kindel. Asusime mängima.

Sport: Laurberg; Javorski — Neumann; Klaos — R. Silberg — Idlane; Maurer — Tipner — Karm — Üpraus — Läll.

RFK: Jurgens; Gravels — A. Sokolovs; Roze — Stantshiks — Fogels; Abrams — Berzinsh — Sheibelis — Pladde — Urbans.

Mängu alustavad meie mängijad ettevaatlikult, et mitte veel suurema kaotusega lahkuda. Mäng on tasakaalukas ja esimene poolaeg lõppeb 2:2. Väravad löi Üpraus. Penalty löi Tipner üle. Oleks pidanud olema aga 4:2, kui meie tormajad vähegi nobedamad oleksid olnud.

Teisel poolajal on mäng samuti lahtine, pakudes mõlemale poolele väravate löömiseks võimalusi, kuni kella 7.12 m. lätlased palli meie võrku saadavad, mis küll puhas ofsaid oli. Nii lõppes mäng 3:2 RFK kasuks. Kohtunik oli enam-vähem vastuvõetav, kahjuks olen nime unustanud.

Läti publik peab ennast ülbelt üleval, sest kui meie värava saavutame, siis hüütakse meie mängijaid bandiitideks ja tervitatakse viledega ja otse imestama peab, et kivid ei lennanud. Meil ergutab publik meie mängijaid teatud larmiga, kuid oskab kiita ka võraid, kui need värava saavutavad, millepärast Läti publiku ülespidamine meile täiesti barbaarse mulje jättis.

Lätlased näitasid sama mängu, mis meie neilt juba Tallinnas nädal tagasi nägime. Jurgens oli kahvatum kui harilikult.

Spordi-meeskonnast olid paremad: V. Silberg, Üpraus, Tipner ja Neumann. Neumann näitab kiiret tõusu. Rahuldavad olid ka noored Idlane ja Laurberg ning Maurer. Läll ei kõlba I meeskonda, et seal mängida, tuleb temal palju tööd teha.

RFK juhatus pakkus paremat vastuvõttu, kui meil seda võimalik pakkuda oli ja oli väga tähelepanelik meie vastu. Meie mängijad olid RFK ruumes kui kodus, tegid muusikat ja lasid tantsu. Õhtul enne ärasõitu kippus aeg väheseks jääma, sest RFK ruumes oli mugav olla ja vaevalt jõudisime õigeks ajaks rongile. V. Prii.

arvatud. Vahepeal tunnistab ta avalikult ja ausalt, nagu tema komme on, et parem on, kui noorsugu oma vaba aega spordiga viidab, just seepärast, et noorsoole keegi selgeks ei suuda teha, et töö lõbusam spordist. Selles lauses võib näha tüübilisemaid Edisoni omapärase mõtte väljendusi. Temale, kes ta väesest ajalehepoisist suurimaks leiduriks tõusis, ei ole tööst suurimat löbu, kuid teisi ei sunni ta sellesse kui dogmasse uskuma, vaid soovib selleni oma arenemisprotsessis, mille üheks astmeks ka sport on, jõuda.

Edison märgib edasi, et rahvastele ja inimkonnale üldse on suure tähtsusega, kui noorsugu spordib. Ta konstateerib, et meieaegne noorsugu endistest tervem on ja sellega ühtlasi ka tõug terveneb. Eestkätt tunneb ta rõõmu tütarlaste spordist: „Mida tervemad tüdrukud on, seda tugevamaid naisi ja emasid saame meie, seda tugevamat tõugu näeme meie võrsuvat.“ Veetleva vabameelsusega kaitseb Edison ka tütarlaste moekombeid — eeldusega muidugi, et need kehaliselt terved on. Ta kaitseb isegi tüdrukute kulmupliatsid ja huultepuna ja arvab, et meie

võime oma tüdrukuid rahulikult tantsida lasta, kui nad tantsust rõõmu tunnevad. Talle ei näi tants mingi veidruse ega liialdusena, mis endas hädaohte peidaks.

Ka ei taha Edison nõus olla, et 36—40-aastaselt vananeda ja noortele maad anda on kohane. Tema arvates on ratsionaalselt harrastatud spordiga võimalik oma noorust pikendada ja ikka noortele kaasaegsena tunduda, mille kujukamaks näiteks suurmeister ise on.

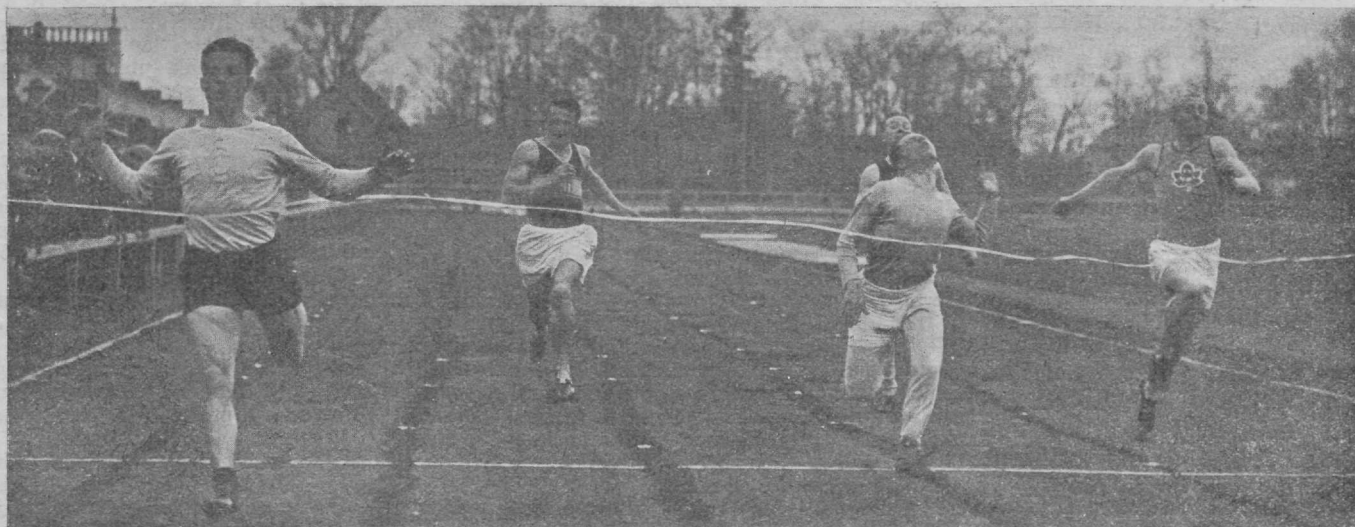
Spordiäri
RESEV-RESEL
 Tallinn, Toompuiestee 19,
 telef. 20-19.

Soovitab oma valmistatud spordi ja võimlemise abinõusid.

Esimesed võistlused staadionil.

Möödunud hooajast üle ulatavaid saavutusi.

H. Mikase foto

Rähn võidab Küttime ja E. Gerni ees 100 mtr. staadionil.

Pühapäeva hommikul korraldas Ekra-
velliit staadionil külma, tuulise ja vihmase
ilmaga katsevõistlused Varssavi kolmik-
maavõistluse vastu.

Kuigi meeste hoolsa treeningu järele
võis kena vormi ennustada, tõusid näida-
tud tagajärjed ootustest kõrgemale. See
maksab eriti just Klumbergi kohta, kellele
kiputi üksvahe juba tegevsporlasena
kriipsu peale tõmbama. Nüüd näib aga,
et Klumberg ikka on veel Klumberg, kes
üllatusi võib endise hooga tänavugi vor-
pida ja vast isegi oma elu parima vormi
saavutada.

Mees on kõva treeninguga kergeks läi-
nud, kaalub 72 kg., kuul ja teised raske-

mad asjad ei taha hästi seetõttu minna,
kuid hüpped, oda ja jooksud paistavad
tal eelmistest aastatest tunduvalt pare-
mad olevat. Tema poolt hüpatud 1.80 kõr-
guses (staadioni pehmel murul!) on ha-
ruldane ja suurim saavutus, mis Eestis
näidatud. 1.85 tõi mees ainult õlaga
maha. Seni on Eesti pinnal kõige enam
1.78 hüpatud (Abrams), kuna Abrams,
Klumberg ja Ever kõik oma suuremad
hüpped on välismaadel teinud. Klumberg
ise usub, et ta tänavu heal hüppepaigal
kusagil võib kuni 1.95 saavutada.

Võistluste üldised tagajärjed olid:

Kuul — 1. Tammer 13.65; 2. Neu-
mann 13.36; 3. Suuk 12.95; 4. Liinat
12.38; 4. Klumberg 11.94.

100 mtr. — 1. Rähn 11,5; 2. Küttime
1 mtr.; 3. E. Gern ½ mtr.

Kaugus — 1. Klumberg 6.58; 2.
Liinat 5.99.

5000 mtr. — 1. Villemson 4.26,1; 2.
Ertis 17.13,0; 3. Rebas 17.44,0.

400 mtr. — 1. Küttime 55,1; 2. Villo
56,4.

1500 mtr. — 1. Villemson 4.26,1; 2.
K. Gern 4.28,7; 3. Estam 4.36,0.

Oda — 1. Klumberg 57.82; 2. Rosen-
berg 46.90; 3. Lehtmets 46.70.

110 mtr. tõkkeid — 1. Rähn 16,7;
2. Palmberg.

Ketas — 1. Liinat 39.40; 2. Klum-
berg 38.85; 3. Verder 34.85.

Tallinna kaitsemaleva võistlused.

Tallinna kaitsemalev korraldas teisipäeval
ja kesknädalal Kalevi väljal võistlused, kusjuu-
res järgmisi tagajärgi näidati (tähendada tuleb,
et teisel võistluspäeval tugevat vihma sadas ja
väli üleni veeloikudega oli kaetud):

Esimene võistluspäev.

Kaugus A kl. — 1. Rähn 6.50; 2. Liinat
6.11; 3. Pillikse 5.98.

Teivas A kl. — 1. Liinat 2.80; 2. Pillikse
2.80; 3. Paal 2.60.

200 mtr. B kl. — 1. Elberg 26,1; 2. Rääs-
tas 26,2; 3. Gerasimov 26,6.

Kuul A kl. — 1. Tammer 13.33 (uus kaitse-
liidu rekord); 2. Liinat 12.42; 3. Klumberg 11.99.

Granaat — 1. Klumberg 92.40 (uus kaitse-
rekord); 2. Lehtmets 77.27; 3. Tranberg 73.26.

Kaugus B kl. — 1. Piperal 5.77; 2. Rääs-
tas 5.51; 3. Ottenson 5.46.

Kõrgus B kl. — 1. Ernesaks 1.55; 2. Otten-
son 1.50; 3. Jeg 1.45.

400 mtr. A kl. — 1. Saulmann 54,6; 2. Vil-
lemson 55,0; 3. Küttime 56,2.

1500 mtr. A kl. — 1. Estam 4.31,2; 2. Huuk
4.32,0; 3. Paal 4.39,2.

5×200 mtr. — 1. Kalevi malevkond 2.10,1.

Teine võistluspäev.

110 mtr. tõk. A kl. — 1. Rähn 17,4; 2. Palm-
berg 18,4; 3. Küttime 19,4.

Kõrgus A kl. — 1. Palmberg 1.60; 2. Pil-
likse 1.55; 3. Rähn 1.45.

100 mtr. B kl. — 1. Piperal 13,1; 2. Gera-
simov; 3. Einmets.

1500 mtr. B kl. — 1. Räästas 4.58,3; 2.
Kilp; 3. Nappus.

Kolmik A kl. — 1. Rähn 12.92; 2. Liinat
12.55; 3. Palmberg 12.17.

Oda A kl. — 1. Rosenberg 46.55; 2. Leht-
mets 45.00.

5×1000 mtr. A kl. — Kalevi malevkond
15.27,0.

Kuul (5 kg.) B kl. — 1. Tender 13.12; 2.
Piperal 11.84; 3. Gerasimov 11.71.

Paide kiri.

K. L. Maleva esivõistlused. Murdmaa.

Kuna meilt Paidest väga harva saadakse kir-
jutamisega hakkama, tekib sellest mõnelgi arva-
mine, et siin magatakse. Ent see on siiski teisiti.
Võrdlemisi intensiivselt on töötama hakanud k-
liidu spordiklubi. Esialgu piirdus töö küll orga-
niseerimisega. — Tehakse oma arvates ka tõsist
tööd, kuid üllatusi pakkuda nad vast ei suuda
seni, kui pole korralikke spordiplatsi. Nii alus-
tati treeninguga märgade ilmade pärast alles
paari päeva eest. Harjutatakse peamiselt eelole-
vaks k.-maleva esivõistlusteks. Harjutused kan-
navad juhuslikku ilmet. Paremaid tagajärgi on
näidanud teisel treeningupäeval V. Kärt järgmisi:
kuul 11,45 m., ketas 36,95 m., oda 40 m.

Jah, see spordiplats! Sportlaskonna juhtivad
tegelased on selle heaks ligi aastakümme jõudu
pingutanud, võlga teinud ja seda suurte pingus-
tega katsunud tasuda. Vaatamata sellele, ol-
lakse summitud ootama harjutustega kuni savise-
pinnaga laadavainu juunikuu alguseks veeloigud
enesesse imeb. Aastaid tagasi linnavalitsuse
kaasabil antud plats, olgugi 5-tiinuline, ei või-
malda harjutamist: pehme, märg, samblarikas,
ning kauge. Nüüd „Rahvamaja“ asutamisega on
kerkinud vaatepiirile võimalus platsi enam kätte-
saadavamale kohale asutada. Nii esines vabadus-
sõjas langenud kangelaste mäl.-märgi püstitamise
komitee ettepanekuga Järvapoegadele spordiplatsi
nende platsile asutada. Järvapoegadel läheks
üksipäini platsi korraldamine täiesti üle jõu, võ-
taks ka liialt aega. Loodi seepärast K.-L. spordi-
klubiga kokkulepe, ning nüüd on loota saadavate
toetuste kaasabil järgmiseks suveks platsi enam-
vähem korrasolekut. — Üllatava ja ootamatu
uudisena tabas meid kultuurkapitali valitsuse otsus
— spordiplatside asutamiseks toetuse eel-
arvest kõrvaldamine. See on väga kibe sinep,
tekitas suurt üldist meelepaha, ent selle arvus-
tamiseks, kuigi oleks põhjuseid väga kaaluvaid,
pole praegused read. Meil oleks vast tarvis üle-
maaliste protestidega reageerida. Vaevalt aitaks
seegi „nosijate“ söögiisu taltsutada. Tähendada

võiks aga siiski, et Paide sportlised organ. ja
koolid sihtkapitali valitsusele ühiselt platsi kor-
raldamise toetuse saamise palve esitasid. Seega
oli toetuse saamine väga tarviline.

Sportliseks suuründmuseks kujunevad kaht-
lemata kaitseliidu Järva maleva esivõistlused.
Päevade kava on väga laialdane, iseäranis ula-
tusline ta sõjalise iseloomuga võistlustega. —
Võistlused algavad 28. mail kell 6 homm. laske-
võistlustega, ¼10 homm. orienteerimisjooks,
rattasõiduvõistlus, sõjaline kolmevõistlus, kell
½2 sportlaste rongikäik läbi linna laadavainule—
spordiplatsile kergejõustiku võistlustele. Teisele
päevale on jäetud jao rakmetes rännak 12 km.
ulatuses.

Harjutustega on üle maa alustatud, nii et
võib loota väga tugevat konkurentsi individuaal-
rühmvõistlustes. Nii teevad jaorännaku kaasa
arvatavasti tuntuimad Järva kergejõustiklased
J. Pirm, V. Kärt. — Maleva möödunud aasta pari-
mal sportlasel tuleb end igatahes tugevalt tiitli
ja auhindade kaitsemisel kokku võtta, samuti kui
parimal malevkonnal — Paidel.

Järva murdmaa esivõistlused korraldatakse
järvapoegade poolt 15. mail. Maa pikkus umbes
7 km. Jooksu start ja finish Vallimäel, kus tiks
ring mõlemil korral tuleb katta. Arvata eelmise
aasta meistri R. Maureri võitjaks tulekut. — Sa-
masel päeval korraldab keskkooli spordiring Valli-
mäel sportlised propagandavõistlused. Kuulda-
vasti esinevad võistlustel ka Paide neid. Kiit-
tust!

Samuti algasid käesoleval nädalal tähendatud
ringi korraldusel käsipalli võistlused kooli meistri
nimele. Võimlate puudusel harrastatakse seda
sportala meil samuti suveti. V. K.

Merkur

tegi võistlusreisi Leedusse ja Lätti. Kaunase
Makkabiga mängis Merkur 1:1, LFLS'iga 3:4
ning pühitses lõpuks võitu Riias Makkabi-Ha-
koahi koonduse üle 2:1.

Kettaheite tehnikast.

H. Lahtise järel.

Määrused: Ketas peab kaaluma vähemalt 2 kg. Laius $8\frac{5}{8}$ tolli (21,9 sm.). Paksus keskkohalt $1\frac{3}{4}$ tolli (44,4 mm.). Servade ümber on raudvõru ja vähemalt $\frac{1}{2}$ tolli (12,7 mm) paks. Keskkohal on kettal metallplaadid, millega ühes arvutult ketta paksus võib keskelt olla mitte vähem kui 2 tolli (50,8 mm) ja mitte paksem kui $2\frac{1}{4}$ tolli (57,1 mm). Ketta mõlemad pooled peavad olema täiesti ühesugused ja tasased. Võib tarvitada ka metallketast, mis on mõõtude ja raskuse poolest eeltoodule sarnane.

Ketast heidetakse ringist, mille läbimõõt on rõnga siseservadest arvates 250 sm. Rõngas peab olema löödud maa sisse nii, et ta on väljaspoolt maapinna kõrgune ja seespoolt maapinnast 2 sm. madalam. Harilikult tehakse rõngas vitsrauast, mis on $\frac{1}{4}$ tolli paks ja 3 tolli kõrge. Rõngast väljapoole tehakse 30 sm. pikkused lennuuuna näitavad kriidijooned.

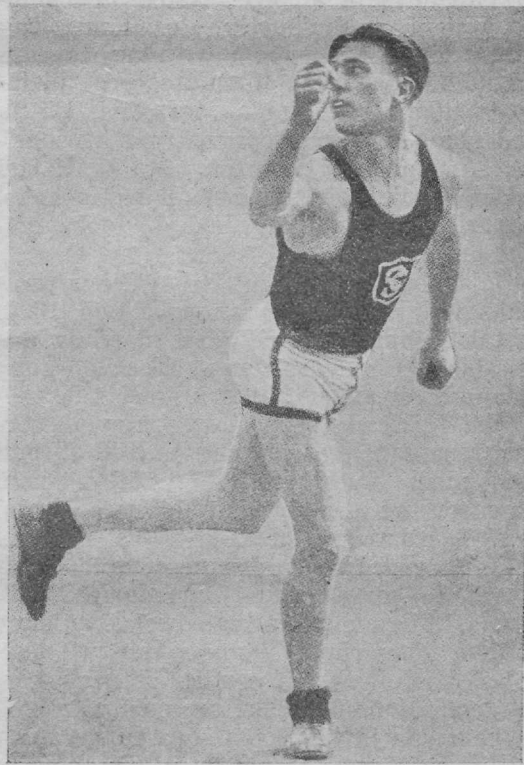
Kettaheitja ei tohi jalaga astuda ega muu kehaosaga langeda rõnga peale, samuti ühegi kehaosaga puutuda maapinda väljaspool rõngast. Heitjal tuleb heite sooritamise järel seista senikaua ringis, kui ketas on langenud maha eelpool tähendatud viskesuuna näitavate joonte vahele. Ringist peab välja astuma tagumise serva kaudu. Heide mõõdetakse maha-langemise lähemast märgist rõnga siseserva lähema kohani. Heide loetakse katseks, kui ketas langeb 90° näitavatest suunajoonest väljapoole.

Lainestiiil. Algasendis seistakse jalad umbes 40 sm kaugusel üksteisest. Vasaku jala põid umbes $\frac{1}{2}$ jala võrra paremast eespool, vasak külg (parema käega heites) heitesuuna poole. Pöörämist alates ei tohi vasakut jalga tõsta algasendist, ainult varbad pööratakse heitesuuna poole ja tõstetakse kand maast üles. Vasak jalg on teljeks, mille ümber pööre sünnib, ja kui see telg tõstetakse vasakule, viib see kahtlemata heitja teisele küljele või väljaspoole ringi, ega anna vähemalt heaks jalgade asetamiseks pika lõputõmbe tegemiseks võimalust. Algasendis tõstetakse ketas üles jalgade sirgel olekul, raskus lasub vasakul jalal, parema jala tõustes varvastele. Siis hõljutatakse ketast tahapoole ja raskus siirdub paremale jalale, vasakul jalal on ainult varbad maas.

Ketast ei pea hõljutatama tahapoole nii, et selg pöörduks heitesuuna poole, siis tuleb heite algus ebakindel. Kohane on kätt ajada taha alles lõputõmbe algamiseks. Käe hõljutamine taha sündigu otsejoones heitesuunale. Kui ketas hakkab tagant laskuma, lastakse põlved nõtku; rind ja vasaku jala põid pöörduvad heitesuuna. Kogu keha raskus lasub vasakule jalale, millega antakse väike tõuge pöördele. Vasaku jalaga ei tohi aga varem tõugata maast lahti, kui ketast hoidev käsi on paremast põlvest möödunud. Käsi heidetakse siis keha ette üles, olles oma kõrguse haripunktil vasaku õla pöördudes heitesuuna. Sellest asendist algab lõputõmme. Kui hüpatakse pöördele varem kui ketast hoidev käsi on pääsnud kehast ettepoole, on tagajärjeks, et käsi hakkab joonistama horisontaalset ringi keha kõrval ja lõputõmme kujuneb lühikeseks. Ketast hoidev käsi võib sel pu-

hul mitte tõmbe hetkekski jääda keha taha ja heitest iga jõu riisuda. Niipea kui vasak jalg on surutud maha, nõtkutatakse põlvi ja tõmmatakse kätt jõuliselt. Ketas liugleb nüüd teistkordselt allapoole (teine laine). Kätt ei pea ette tõmmatama mitte õla kõrguselt, vaid laskma kettal täiesti alla vajuda. Kui ketas on jõudnud parema jala kohale, õiendatakse jalad ja käetõmme sooritatakse täie jõu ja hooga ettepoole. Jalavahetus, kui seda on üldse tarvis, tehakse selle järel, kui ketas on käest juba lahkunud.

Hüpates pöörde ajal ühelt jalalt teisele peab olema samm lühike, lõputõmbeks aga jalad üksteisest kaugele asetatud. Nii

Clarence Houser'i lõputõmme kettaheites.

toimides püsitate teie kindlasti ringis ja omandate tugeva jalgade asendi lõputõmbeks.

Tavalisemad vead:

1. algasendist pöoret alates sirutatakse vasak jalg küljele, ringi läbilõikejoonest vasakule, mis tingib väljapöörämise ringist vasakule.

2. pöörämisele asudes, siis kui ketas laskub tagant ette, ei nõtkutata põlvi ega lasta kummargile. Lainet ei saa teha sirgete jalgadega;

3. hüpatakse pöördele enne kui ketas on jõudnud parema põlve kohale. Sellega ei saavutata täit lainet ja sellest tingitult saavutatakse käetõmbe lõtvumine;

4. alustatakse tugevat lõputõmmet varem kui vasak jalg on maha toetunud. Lõputõmme tuleb siis ühel jalal seistes; ja

5. vahetatakse jalgu varem kui ketas on käest lahkunud ja sooritatakse lõputõmme seistes nii momendiks kahe jalaga õhus.

Uuem kruvistiiil. Algasendis seistakse jalad umbes 30—40 sm üksteisest. Vasak jalg veidi paremal ees. Ketast ei tõsteta üles, vaid hõljutatakse mõned korrad edasi-tagasi ümber keha. Pööre algamiseks viiakse ketas seljataha nii, et käesalg läheb vastu selga. Tehakse ka nii, et ketas

ulatatakse peopesaga ülespoole seljataha, nii kaugele kui võimalik. Igal juhusel viiakse ketas küljest tahapoole.

Samaaegselt kui ketas viiakse seljataha, siirdub vasak jalg parema kõrvale, ringi diameetrile, umbes 30 sm vahega. Jala siirdumine hõlbustab pöörde algust, kuna ketas siin ei anna alhoogu nagu lainestiiilis. Rind ja vasaku jala põid käänduvad heitesuuna, põlved lastakse nõtku, kummardades keha ettepoole. Kummardatud kehaasend ja nõtkus põlved säiluvad kogu hoo aja. Hoovõtmisel ei tule hüpata, vaid see sünnib tasa ja madalalt.

Kui rind ja vasaku jala põid on käändunud heitesuuna, tõugatakse ära mõlema jalaga madalaks pöördeks. Ketas on endiselt selja taga. Vasaku jala samm paremale on õige lühike. Paremal jalal olles, selg heitesuuna poole, hakkab ketas ennast selja taga pöörama ja lõputõmme algab. Vasaku jalaga astutakse pikk samm ettepoole, ja vast kui see on maas, tõmmatakse kätt hoogsalt ettepoole ja õiendatakse jalad ja keha. Pööre kasvab ikka kiiremaks lõpule lähenedes ja on õige tuline tõmbe lõpul. Jalgade vahetus sünnib ketta lahkumise järel käest. Kui esimest sammu ei võeta lühikest ja viimast pikka, ei taha heide õnnestuda, vaid nobe hoog viib heitja hõlpsasti ringist välja.

Mõned üksikasjad:

1. pöörämise alustamiseks viiakse ketas selja taha, nii et käsi kogu hoo aja on tagapool keha;

2. ettepoole kummargile keha ja nõtkus põlved kogu hoovõtte aja; ja

3. lõputõmbel tugev ettepoole õiendumine.

Kuidas harjutada. Kettaheitjale sobivad hästi kõrvalainetena, täiendusspordina hooga ja hoota hüpped ja kõik heited — visked. Talvise võimlemise ja kevadiste kordaseadmise harjutuste järel peab harjutatama 3—4 korda nädalas. 20—30 heidet harjutusel. Enne heiteid tuleb teha sobivaid võimlemisliigutusi, kehapöördeid, paenutusi, käte vibutusi, hüplemist jne. Ka mõned 20-meetrilised kiirjooksud. Heitmisel teha esimesed 10 heidet täiest jõust, siis hoogu tasandades. Lõpuks teha stiiliheiteid.

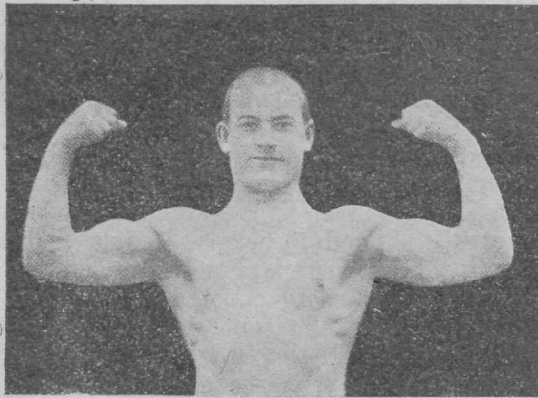
175 kg!

St Etienne'is peetud võistlustel püstitas Charles Rigoulot uue elukutseliste ilmarekordi kahega tõukes 175 kg. Senine oli tema nimel 171 kg. Rigoulot algas oma etendusõhtut kahega rebimisest, kus tagajärjeks kujunes 131,5 kg., mis samuti uus ilmarekord. Siis hakkas Rigoulot tõukama. 145, 155 ja 165 läksid mängides. Väikse pausi järel läks 175 kg. esimesest katsest.

See saavutus on igatahes rohkem kui fenomenaalne. Praegu ei ole maailmas teada ühtki tõstjat peale Rigoulot, kes oleks korrapäraselt üle 145 kg. viimaste aastate jooksul tõuganud. Omal ajal on Steinbach ja Svoboda 175 ja 185 kg. üles upitanud, kuid seda vast kümne tempoga, tõstes põlvele, siis vööle ja siis mööda kõhtu rullides rinnale. Rigoulot aga rapsab kangi elegantset ühe tempoga rinnale.

Papi Thomsonil on juubel.

Veerandsada aastat pingutusi Eesti raskejõustiku heaks.

J. Thomson 25 aasta eest, sporditegevuse alustamisel.

Papi Thomson on 25 aastat sportinud. Just praegu möödus sellekohane tähtpäev. Seepärast ei ole üleliigne meie südi raskejõustiku tegelase saavutusrikkaid tegevusaastaid korraks pealiskaudsegi pilguga riivata.

Julius Thomson on sündinud Jaanipäeval, 24. juunil 1881. aastal Tartus. Kuna aastatega ühes ka spordikirg oli noor-mehes võimsaks paisunud, astus ta 21-aastaselt 1902. aasta maikuu Tartu kristliku noortemeeste seltsi liikmeks, mille spordiosakonnas maadlemise ja tõstmisega alustas, olles muidugi varemgi juba kodus omal käel nii üht kui teist proovinud. 1903. aastal läks Thomson Tartu jalgrattasõidu selts Taarasse üle. Tegevus jätkus seal tõstmises ja maadluses, kuid nende kõrval ka jalgrattasõidus, sõudmises, tennis ja vehklemises.

Tartu Abergi, praeguse Tartu Kalevi, algaastatel oli Thomson ka selle liikmeks, väljapaistvam spordijõud, kelle esinemine pidudel ja võistlustel oli tõmbenumbriks, tõmmates saali pealtvaatajatest pingul täis.

J. Thomson oli kolm aastat järgimööda Baltimaade meister tõstmises ja maadluses. 1904. aastal võttis osa Venemaa esivõistlustest ja oleks noatera peal Venemaa meistriks tulnud, kui mitte koleera kriipsu asjast poleks läbi tõmmanud ja meest palja luukerena ei oleks Tartusse tagasi sõidutatud.

Kosudes hakkas J. Thomson elukutseliseks maadlejaks, matkates truppidega üle 200 linna läbi Vene- ja välismaadel.

Tegeliku spordikire raugedes ja elukutselise sportlase heade ja halbade külgedega külluseni tutvunedes, asus J. Thomson Helsingisse elama, kuhu ta 10-ks aastaks jäi.

Tapa kiri.

Hea larakas aega on möödunud sellest, kui viimast korda spordionule kirja tirisin.

On möödunud talv peaaegu tähelepanematult, kuid oli siiski uudiseks see, et korraldati kaitsevää suusavõistlused Tapa I soomusrongide rügemendi kröbedal ja siledal platsil. Publik jälgis võistlusi, kui esimesi sellesarnaseid Tapal, suure huviga ja „kaes perrä“, kuis kaugusse löiksid suusad, ja suusatajad viimaks pisikeseks jäid kui peaharjad ning siis horitsondi taha kadusid. Jälle hakkasid need kogud suurenema ning saabusid viimaks üksikhaaval väsinuina kohale — keeled vesti peal.

Tahtsin ise ka suusatama hakata, kuid võistlusel üllatusin kui nägin, et „lendav tapalane“ L. viimased kohad sai. Mõtlesin ise, et kui juba nii suure kopsudega ja vastupidavusega mees

Kes aga kord on sõrme spordikuradile annud, ei see enam pääse! Nii Thomsongi. Ta hakkas Eesti spordiselti loomisega Helsingis jändama. Asutaski Helsingi Eesti heategeva seltsi juure spordiosakonna, mis aastaid edukalt tegutses senikaua, kui „juutide kannupoisid“, nagu papi kommuniste nimetab, seltsi Soome kodusõja ajal hävitasid. Asus selle järel uut Eesti spordiselti sinnasamasse looma. Tõusiski uus selts — Helsingi Maleva, mis praegugi püsib ja võrdlemisi tublit sportlist materjali sisaldab. J. Thomson tegutses selle esimehena kuni Tallinna ülekolimiseni, missuguse sammu ta ette võttis kommunistide nuhtlemiseks, kes papi põlatumad verivaenlased.

Vabadussõja lõppedes asus J. Thomson Kalevi raskejõustiku osakonda Tallinnas tööle, täites selle viljakas tegevuses kõiki kohustusi, tõmmates eest ja lükates tagant, nii kuidas tarvidus oli ja olud nõudsid. Oma loomupärase humooriga tähendab J. Thomson, et ta Kalevi raskejõustiku osakonnas nii esimeheks, laekuriks, kui matikandjaks ja jooksupoisiks on olnud.

J. Thomsoni initsiatiivi väljapaistvaks viljaks Kalevi osakonnas olid 1922. aastal Tallinnas korraldatud maailma esivõistlused tõstmises, mis Eestile kolm ilmameistrit andsid, kuid ühtlasi selle mõjul ka Eesti tõstespordi imetletavalt kõrgele tasapinnale virgutasid. „Küll oli mul hea meel tagajärgedest“, ütleb papi Thomson ise nende tõstevõistluste kohta. Kuid pange tähele! Tal on veel üks rabav unistus. See on maailma esivõistluste korraldamine maadluses Tallinnas. Siis olevat ta tegevusel lõpp, enne ei luba käsa rüppe panna, mingi aega palju läheb. „Kolm eestlast peavad korraga jälle ilmameistriks saama,“ ütleb papi Thomson ja jääb oma sõna juure, mida tal kunagi kombeks murda ei ole olnud.

Kuid, ah ja! Kuidas mitte mainida J. Thomsoni spordimassöörina, kes eestlastest esimesena sel alal kõrgema õppeasutuse diplomini on tasku pistnud! Ja kui palju tulu ei ole papi raudsed sõrmed meie meeste turjadele ja kintsudele teinud, kui mitugi saavutust ei oleks nende puududes hoopis teistmoodi välja näinud!

Usun, pikad sõnad on siin üleliigsed. Ringkond, kellele need märked kirjutatud, tunneb ise seda kõige paremini ning ühineb mu lihtsameelse sooja sooviga:

„Jõudu tööle edasivihtumiseks senise tempoga, papi Thomson, meie raskejõustiku vahva papi!“

H. T.

suusatamist välja ei kannata — noh, mis siis mina veel... äkki teeb pinevas võistluses hing „kõnksti“, siis ei ole enam meest, kes korra Räh-nale 110 meetri tõketes ära teeb.

Tapale asutati kohe linnaks muutumise järgi sporditoimikond, see on aga ühele nii pika nime-lisele seltsile alluv, et tuleks mitu rida kirjutada, kuid rahvasuus on see „Tanokasso“. See tahaks vist linna võimsam sellesarnane rühmitus olla. Proovis ka kohe kohalise keskkooli jalgpalli-meeskonnaga 1. mail jõudu, kuid sai ootamatult 4:2 vastu pähe.

Siis oli veel 8. mail suur kolmikvõistlus Tapa Olümpia platsil: Rakvere poeglaste-, Ambla põllu-majanduslise- ja Tapa ühisgümnaasiumide sport-laste vahel. Iga kool esitas igal alal 2 osavõtjat. Vilust ja tuulisest ilmast hoolimata saavutati siiski kenu tagajärgi, millised osutusid järgmis-teks:

Pettumus.

Oli kenu esimesi mängu ning näis, me nahlkuul päris vänge, ja seisab uue tõusu eel.

Ent praalimiseks oli vara veel, Sport purustas kõik hoobiga, mis seni kantud toobiga või tilgahaaval kokku kesk juubelduste lokku.

Nüüd rohkelt teadagi hüsteerikat ja rabandusi, ning tagantjärel varuks vabandusi, kuid ala ikkagi blameerit ja nulliks endiselt poleerit.

Meil võetaks kergemeelselt vastu iga kinnas, prestiish ei ole mitte mõhku hinnas, las' aga naaber lahkelt sugeda, — vast loobumist võib haavamiseks lugeda!

On saavutatud jälle naa vagu — saad kukla nii, et kõlab magu, vaid võta ette alandlik grimass ja sülg, kiru salajas.

On lisaks valmimas ju uued saunad, näe, meestel näpus reisipaunad ehk mõni polegi veel palli koksand, hea õnn ja onud valitusk ta toksand, sest rahvusesituse moodustus, meil teatud määral invaliide soodustus, kus võimed null, vaid loetaks nimesid... ning pikisilmi oodataks siis imesid!

V-a.

100 meetrit: 1) Kool (Tapa) — 12 sek., 2) Strömberg (Ambla), 3) Kunstmann (Rakvere).
Kuulitõuge: 1) Kirp (Rakvere) — 10.58,5, Erna (R) — 10.48, 3) Reitsak (T) — 9.76,5.

Kaugushüpe: 1) Strömberg — 6.04, 2) Kunstmann — 5.88, 3) Kool — 5.87 (vahehüppes 6.02).
Kettaheide: 1) Erna — 32.83, 2) Kirp 32,75, 3) Kool — 28.81,5.

Kõrgushüpe: 1) Grünreich (A) — 155 (160), 2) Erna — 155, 3) Kunstmann — 150.

Odaviske: 1) Reitsak — 47,21, 2) Kirp — 38,00, 3) Erna — 35,25.

200 meetrit: 1) Kool — 25,5 sek., 2) Strömberg — 25,8, 3) Jürvetson (A) — 27,5 sek.

Teivashüpe: 1) Reitsak — 240, 2) Kunstmann.

1500 meetri jooks: 1) Sirm (R) 4.51 sek., 2) Parm (T), 3) Kleemeier (T).

Diploome omandasid järgmised alade võitjad: jooksudes — Kool, visketes — Kirp ja hüpetes — Kunstmann.

Punktide järgi tunnistas kohtunike konsiilium võitjaks Rakvere 71 punktiga, 2) Tapa — 59 p. ja 3) Ambla — 46 punktiga.

Lõpuks oli jalgpallivõistlus Ambla ja Tapa keskkoolide vahel, mis lõppes viigiga (3:3 vastu).
Hints Loo.

Murdmaa ja teatejooksuvõistlused Petseris.

Tänavune kevade on Petseris võistluste poolest kaunis elav olnud. Nii peeti 1. mail ÜENÜPO korraldusel murdmaajooksu võistlust, millest osa võtma paluti ka kaitseväelasi. Ilm oli hea, ühtlasi oli sel päeval ka korjandus karskuse heaks, selletõttu publikut väljas palju, kes jälgis jooksu suure huviga. Jooksutee pikkus 4 klm. Starti ilmus 10 võistlejat, neist 5 ÜENÜPO ja 5 kaitseväelast. Võitjaks tuli M. Aleksejev (kaitsevael.) ajaga 13.51,5; teine A. Tomson (kaitsevael.) 13.55,4; kolmas P. Toomeorg (ÜENÜPO) 70 m. esimesest järel; neljas H. Palu (kaitsevael.); viies A. Rätsepp (ÜENÜPO). Kolme esimes vahel kestis kogu tee äge võistlus, mille-tõttu saavutatud aegadega võib täiesti rahul olla. Taktiliselt oli teistest parem võitja Aleksejev. Noorest Toomeorust võib ajajooksul hea jooksja areneda.

8. mail oli tänavu teatejooksu võistlus 8x200 m. Starti ilmus 2 meeskonda. ÜENÜPO ja kohalise 1. pataljoni meeskond. Jooksu algus Võru tän. ja lõpp uuel Aia tän. Stardist lahku-des jätab juba esimene ÜENÜPO mees vastase maha. Nõnda olles kogu tee juhtimisel lõpetab ÜENÜPO meeskond jooksu 50 m. edumaaga, ku-lutades ma katmiseks 3 m. 41 sek. Võitja mees-konna koosseis: Piirisild, Karro, Tiivik, Taan, Kusmin, Taar, Rätsepp, Järlik. Üldiselt võib võistlusi hästi kordaläinuks pidada.

Tartu spordipäev.

Kõik liigub ja muutub. Päevad ja nädalad kaovad ja tulevad. Kuid, mis tulemata jääb, on kevad. Külma, vihma, lund, rahet, pori, kõike on ohtralt. Täielikult ebasoodsad tingimused harjutamiseks, kuid sellele vaatamata näidati spordipäeval tagajärgi, mis kõike muud, ainult mitte halvast.

Sportlased rabelevad ja töötavad edukalt. Taheti kasutada spordikeskliidu kaasabi ning korraldada kursuseid vahekohtunikkudele kergetõustikus. Imelik see asjaajamine seal. Kirju tuleb ikka mitmes eksemplaris saata, enne kui vastus ja seegi enamalt jaolt negatiivne. Nii jäidki kursused väljakuulutatud ajal pidamata. On kursusi alatud ka kergetõustikus noortele, mis praegu täies hoos. Olümpia grupil on talitreening lõppenud ning algab töö platsil. Spordiplats sai enam-vähem ka spordipäevaks korda. On muretsetud korralikum dush. Jooksutee on korda seatud, ehk küll mitte just hästi, samuti riietusruumid. Parandust oleks vajunud ka 100 mtr. jooksutee ja kõrgushüppe paik, kuid sellest loobuti mingipärast.

Asume siis selle spordipäeva juure. Võistluspäeva kavas esimeseks numbriks oli kella 1 väljakuulutatud jalgpallivõistlus: Tartu garnison ja kaitseliit. Pooltunnilise ootamise järele asusid mängijad kohtuniku B. Leetsi vile järele platsile järgmiselt:

Kaitseliit: Markvardt; Schmidt—Tubli; Tärna — Riomar — Martin; Emmerich — Riomar — Liblik — Jürgens — Tanton. Garnison: Gerretz; Emmerich — Palm; Pehap — Balod — Velt; Esperg — Köss — Eber — Velt — Viirmann.

Kaitseliidul puudusid paar paremat edurivist, kes koolis kinnistustid!

Paari löögi järele on kaitseliidu ülekaal silmnähtav. Mängitakse nagu kass hiirega. Ka kombinatsioonid edenevad üliladuselt, isearanis vasakul tiival. 3. minutil esimene värav Jürgensilt. 10. min. lööb Liblik korni järele tekkinud segadusest 2:0. Järgnevad mõningad kasutamata võimalused jällegi garnisoni värava all. 25. min. lööb Emmerich karistusruumist püüdmatult 3:0. 35. min. püüab Jürgens väravahi haneks, millele järgneb värav 4:0. Lõpul liigub pall juba rohkem platsi keskel ning mõlemil kasutamata löögivõimalusi. Poolajaks jääb tagajärg 4:0 kaitseliidu eduks.

2. poolajal kohe alguses 48. ja 49. min. kornid kaitsväe värava all. 55. min. lööb Liblik kornilöögist värava 5:0. Järgnevad kestev surumine, millest väravavaht või soodne juhustavad. 68. min. lööb Jürgens peaga 6:0. 25. min. saavutavad garnisonlased esimese korni, mille väravaht likvideerib. 77. min. õnnestub väikesel vasakäärel Tantonil lüüa 7:0 ja 80. min. toetab Jürgens uuesti peaga 8:0. Järgnevad mõningad kaugelöögid värava pihta. Lõpuvile järgneb pärast Tanti läbimurret, kuid enne kui see löögile sai asuda. Nii lõputagajärjeks kaunis huvitava mängule 8:0.

Garnisoni mehed olid liig juhulikult korjatud. Mõningad õige tuntud nimed, kuid üldmulje halb. Seda oleks suudetud vahest mõnekordse koosharjutamisega osalt päästa, kuid selle vastu ilmuvad üksikud mehed võõratena platsile. Väljapaistvaid polnud. Ei õnnestunud ka üksikute sooloonumbrid.

Kaitseliidu meeskonna kandvama osa moodustas keskkoolilaste koondis ning enamjaolt ühest koolist. Selletõttu koostöö palju parem, samuti ka tehniline külg — pallikäsitlus. Tagajärg oleks võinud palju suurem olla, kui oleks olnud tempo kiirem.

Jalgpallivõistlustega ühel ajal algasid ka raske spordi võistlused Taara aias. Kavastõstmise, poks, maadlemine ning rattasõit. Kava viidi siin rõõmustavalt korralikult ning kiirelt läbi.

1. klassi sõitjatest jalgrattasõidus esines ainult Rossmann, kelle aegadeks märgiti 1000 mtr. 1 min. 40,9 sek. ja 5000 mtr. 7 min. 51,7 sek. Ajad on võrdlemisi rahuldavad.

2. klassis tuli 1000 mtr. esimeseks Konsen ajaga 1 min. 49,3 sek., teiseks Fuks 1 min. 50,4 sek. (mõlemad Kalevist), kolmandaks Folker (Politsei spordiring) 1 min. 54,5 sek.

5000 mtr. võitis Fuks 9 min. 59 sek., 2. Folker 10 min. 39,8 sek., 3. Feldmann 10 min. 40 sek. Tõstmises oli tarvitusel ainult 3 kahe käega tõstet. Kogusummas saavutasid:

Sulgkaalus: 1. Fuks 182,5 kg., 2. Keerna 177,5 kg., 3. Lest (Pol. spordiring) 160 kg.

Kergekaalus: 1. Kraav 225 kg., 2. Visnapuu (Politsei spordiring) 222,5 kg.

Keskkaalus: 1. Kuk 287,5 kg., 2. Liibusk (Tallinn Kalev) 255 kg. Raskekaalu ainumas

võistleja Nilus, politsei spordiringist, jõuab tagajärjeni 232,5 kg.

Poksvõistlustel saavutasid kergetõustikus kohad Pärtels ja Eglit. Kergekaalus: 1. Tedre, 2. Piilberg, 3. Kaiv. Poolraskekaalus: 1. Oole, 2. Ütt. Huvitav, et võistlejad raskejõutikus ainult Kalevil on välja panna. Ainult esmakordselt debüteeriv politsei spordiring suutis talle veidi konkurentsi pakkuda.

Päeva põnevamaks numbriks kujunes ümber linna teatejooks 10×600. See ja pärastine rongikäik olidki, mis spordi propageerimiseks kõige paremaks kordaminekuks kaasa aitasid. Ülesantud 13 meeskonnast ilmusid väljale ainult 9. Kalev, kelle paremaks alaks kergetõustikus on kahtlemata keskmised ja pikamaa jooksud, on oma paremad jõud mobiliseerinud! Temaga konkureeris algusest lõpuni E. Akad. Spordiklubi, kellel ühtegi pikamaa meest peale Soonbergi polnud. Võidab loomulikult Kalev, ajaga 17 min. 53,2 sek.; koosseisus H. ja A. Michelson, Lepik, Korke, Laurson, Koger, Laas, Reimann, Anon ja Antson; 2. Akadeemiline Spordiklubi 18 min. 18,6 sek. Järgnevad üle kolmesajameetrilise vahemaaga õppekompanii, ajaga 19 min. 55,5 sek.; 4. ratsarügement — 20 min. 8,5 sek. Edaspidine järjekord — kaitsemaleva, 2. jalgväe rügement, suurtükivägi, 2. diviisi staap, noorsooselts.

Päeva ülivamaks numbriks oli üle tunniajalise hiljaksjäämisega NMKÜ aiast algav sportlaste rongikäik. See oleks võinud kujuneda palju ilusamaks suurema osavõtu korral kaitsväe ja hoopis puuduva kaitseliidu poolt. Järjekorras sammusid: Eesti noorsooselts, Tartu Kalev, ratsarügement ning lõpuks jalgväe osad. Mõjuvamaks osaks kujunesid kergetõustiku võistlused, mitte küll massilise osavõtu, kui just üksikute esirinnas sammuvate paremate saavutuste tõttu. Võistluse avas peakohtunik Martin, kuna tervitusi Eesti spordiliitludelt tõi hra Jürgenson.

Grupp naisvõimlejaid hra Michelsoni juhatusel kannab ette mõningaid numbreid roobaspuudel, mille järele alatakse teatejooksuga 10×75, millest osa võtavad 7 meeskonda. Vaatamata sellele, et teatekepi üleandmine paaril korral ebaõnnestus, võitis E. Akad. Spordiklubi ajaga 1 min. 42,2 sek., koosseisus: Kitsing, Viin, Feldmann, Jakobson, Reiner, Roht, Brüller, Soonberg, Järvi, Laabent. 2. jalgväe rügement, 3. Kalev. 100 mtr. jooksus on kevadist aega arvestades Laabenti saavutus 11,6, millega ta esimeseks tuleb, hea. Järgmine noor andekas algaja Schütz (Noortemeeste Kristl, Ühingust), kes sügiseks üllatusi tootab valmistada, kolmas Paide, ratsarügemendist, ajaga 12 sek.

1000 mtr. jooksus asub alguses vedama Michelson, mõne ringi järele teeb Soonberg spurdi ning vedama hakates lõpetab ta ajaga 2 min. 58,9 sek. Teise ja kolmanda koha pärast konkureerivad Laas ja Marvey, mis eelmise kasuks mõne sendiga lõpeb. Aeg mõlemil 2 min. 59,6 sek. Marvey on Lätist komandeeritud ohvitser 2. jalgväe polku. Väljaspool võistluse kava esineti kaugshüppes, mille võidab kindla paremusga Laabent 6.41; 2. Jakobson 5.82; 3. Mägi 5.75.

Kõrgushüppes pole Roht harilikus vormis, saavutades vaid 1.65 mtr. Kink on suuresti edenenud, hüpates puhtalt 1.65 mtr. Hüppetehnikas on tal viga, et puudub puusanõks latil, mis loeb oma 5—10 sm. Tuleks tõsiselt hüppe viimistlusele asuda; 3. Martinson, kes ka edenenud, saavutades 1.60.

Treeningul on kettamees Kalkun korduvalt üle 42 mtr. heitnud. Viimane parem tagajärg 42.50 mtr. Võistlustel õnnestub ainult üks viske, mis märgitakse 42.40. Teised visked kõiguvad 40—37 piiris. Ivask pole sugugi edenenud oma tehnikas, saavutab üle 36. 3. Laabent üle 33 mtr.

Ka odas ei õnnestu visked. N. ö. pooltoorelt, väikese hoo pealt heidab Laurson 55.48, mis osutub uueks maak. rekordiks. Teised visked hulga vähem. 2. Järvi, kes treeninguil üle 54 saavutanud, siin ainult 51.10; 3. Kink 47.42.

Olümpia teatejooksu 800+400+100+200 võidab E. Akad. Spordiklubi, ajaga 4.05, koosseisus: Soonberg, Kitsing, Reisner, Laabent; 2. jalgväe rügement 4.13,6 sek.; 3. Kalev 4.14,9.

Kõiveos võitis ratsarügement Kalevit ja politseinikke.

Maadlusvõistluste tagajärjed: sulgkaal — 1. Volt, 2. Stein, 3. Pranken. Kergekaal — 1. L. Martinson, 2. Ääro, 3. Tani. Poolraskekaal: 1. Kangro, 2. Vink, 3. Voitka. Päeva lõpuakordiks kujunes lõpuaktus tervishoiu muuseumis. Esines sissejuhataja kõnega Antson, millele järgnes tervitus dr. Jürgensonilt ja puhtsportline populäärne A. Kalamehe kõne spordi tarvilikkuse üle.

O.-ü. „ESTO“

Tallinn, Pikk tän. 47,

Telefon 10-02,

Soovitab kõiksugu spordiabinõusid parimatest kodu- ja väjamaa tehastest.

Ladus suuremal arvul spordikirjandust.

Siis asuti auhindade väljajagamisele. Muuseas sai erilise auhinna osaliseks H. Michelson, kes erist agarust üles näidanud spordipäeva korraldamises ning trneeningu eest hoolitsemises. Mälestusmäärke jagati ka neile sportlastele, kes korralikumalt ettevalmistava treeningu tundidel käinud. Selle osaliseks said: 1. A. Michelson, kes kõik treeningunnid läbi teinud, 2. Reimann — 2 korda puudunud ja 3. Marvey — 3 korda puudunud.

Nii võib konstateerida, et esimesi samme spordi propageerimiseks teadlikult on tehtud ning nendega võib rahule jääda, kuigi vahest oleks tahtnud näha suuremat osavõttu kaitsväe ning kaitseliidu poolt.

Jot Kilogramm.

Mida Leedust kuulda.

(Kiri E. Spordilehe kaastööliselt.)

Juba pikemat aega ei ole ma Leedu spordist midagi teatanud. Mitte just seepärast, et ajast või kirjutustarvetest puudus oleks olnud, vaid seepärast, et siit midagi teatada ei olnud.

Talisport on siin sedavõrd algastmel, et see ei pealtvaatajale ega ka sportlasele enesele huvi ei paku. Peale selle läksid kaunaslased sel talvel jääpallilt jäähokkele üle. Milline mäng, kus mängijad reegleid veel ei tunne!

Raskejõustik, peale poksi, magab. Ülemaalistel poksiesivõistlustel lasti aga poisse-mehi ringi, kes poolt roundigi vastu pidada ei suutnud.

Kevade tulekuga nagu oleksid kõik unest ärrganud, kõik meeskonnad asusid jalgpalli kallale. Liidu esivõistlused on nüüd muudetud, — ei mängita mitte enam kevadine ja sügisene voor, vaid ainult sügisel ja kaheminuse süsteemis.

Kevadel peetakse karikavõistlusi. Tänavu on kosmeetikavabriku „Florange“ poolt karikas välja pandud. Mängivad A ja B klass koos. Loosiga „juhtus“ nii, et igas mängus A meeskonnale ikka B vastu sattus, mis muidugi huvi ei pakkunud — B meeskonnad lendasid üksteise järele välja.

1. mail sattusid aga juba kokku ka A meeskonnad. Siis lõi Kovas LFLS'i 2:1. 8. mail kohetasid Makkabi — KSK, tulemus 1:0. Nähtavasti tuleb karika võitjaks Kovas.

Surma läbi lahkunud Sabaliauskasega kaotas nii Kovas kui ka Leedu jalgpall parema mängija ja sportlase.

Leedu jalgpalliklassi tõstmiseks tellis Leedu jalgpalliliit siia end. Läti treeneri ungarlase Fritz Molnari, kes rahvuselt juut. Treeneri kulusid kannavad Kovas, LFLS ja KSK ühiselt. Molnar treenerib ka Leedu rahvusmeeskonda.

Jutuajamisel tähendas Molnar minule, et mängijate materjali on Kaunases rohkem kui Riias. Molnar loodab Leedu-Läti jalgpalli maavõistlusel Leedut võitjana näha.

Makkabi on omale Viinist iseseisvalt treeneri tellinud. Sellena jõuab lähemal ajal päralt Fritz Kerr, endine Viini Hakoahi treener.

Jutuajamisel tähendas Molnar veel muu seas, et Eestis tegutsenud treener Nagy on Ungari treenerite kolleegiumis agiteerinud, et Ungarist Eestisse enam treenereid ei tuleks.

Ilmad on siin suurepärased, soojad, päikserikkad. Puud lehes. Joh. Holmann.

Juhannes Killipi nädalaringvaade.

Seesinane möödunud nädal oli nii keeruline ja kirju, et öieti ei oskagi midagi rääkida. Pea läheb kirjuks kohe. Sest see hooaeg on juba alanud ja igamees ja selts püüab kõigest väest hooaega alata. Ja selleks tuleb muidugi võistlusi korraldada. Pühapäeval olid staadionis Varsavi katsevõistlused, teisi- ja kolmapäeval Kalevis kaitseliidu kergejõustik, sinna juure veel rattasõit, laskmine, orienteerumisjooks, kaitsväeosade tänavajooksud ja murdmaad, keskkoolide jalgpall Juhannes Killipi Riiga sõit jne. jne. Ühe sõnaga üks kõva start eelolevaks hooajaks, mis on omakorda eelolev hooaeg Amsterdami suurralemisele.

Mõnel mehel veab, mõnel ei vea, aga kes sest hoolib. Rebatakse muudkui aga edasi, kaotus vabandatakse ära ja mõni üsna peekavesse kukkunud mees on suureline veel pealegi.

See sportimine on juba selle poolest üks tore asi, et iga kaotus ennast hästi vabandada laseb. Selle juures tahtsin ma veidi peatuda, sest seda punkti mõned mehed veel ei tunne ja sellepärast on minu kohus neid ses suhtes informeerida, või informida, nagu ütlevad luugupeetud professor Uluts Tartu tudengikoolis.

Kui kaotatakse sajas meetris, siis tuleb öelda, et jään starti magama, või jälle, et tegin lõpuhüppe liig vara, ei ulatanud lünni, ja sellega kaotas. Kahesajades meetrites muidugi on kaotuse põhjus see, et on vastast liiga nõrgaks peetud ja kurvel niisamuti kergelt joostud. Pärast, sirgetel oli teine juba kümme meetrit ees, ja sellepärast ei saanud järele. Neljassajades ja kaheksasajades meetrites tuleb öelda, et alguses sai liiga tugev tempo peale pandud ja see sõi finiši ära. Pikemates jooksudes võib kaotuses süüdi olla piste rinnus, kõhus või ka kusagil mujal. Samuti võib öelda, et lõpupingutus jäi liig hiljaks, et jõudu jäi koledal kombel üle.

Kuul läheb üle sõmmede, ketas sunnik tikub enneaegu käest libisema ja odas läheb esimese proovivisuga käsi õlast välja. Ja hüpped! Siin võib end vabandada otse klassiliselt. Samm ei tulnud välja! Geniaalseim vabanduste seas!

Nii, et ühegi kaotuse puhul ei maksa arvata, et võitja sust tugevam on. Kus sa sellega. Ei, just vastupidi, teised mehed on äärmiselt nõrgad sinu kõrval, aga tont võtaks, need pisikesed väperused on ees. Muidugi, see on õigus, pole ju nii kõvasti treenerinudki, sest kes on spordimees, sel läheb ta niisamuti, aga veidi rohkem oleks ikka võinud küll. Noh, küll me teinekord arved õiendame. Ja kui „teinekord“ ka kaotus tuleb — noh, sellel mehel veab juba hirmsasti, alati võidab, olgugi, et teised tasta kõvemad.

Ja lõppude lõpuks on see ka üsna hea, see suur enesetunne, mis ennast järjekorraliste kaotuste puhulgi murda ei lase. Aga õigus on ka see, et palja enesetunde ja energiaga ei saa kah kuuli tõugata ega joosta. Siin peab veel midagi olema, mille muretsemine nõuab hoopis rohkem tööd kui enesetunde loomine.

Üks sajaviiekiline tuudeng rääkis hiljuti teistele, et ta üksteist kolmkümmend viis meetrit kuuli on teinud. Kui teised selle üle kahtlesid, oli ta valmis kas või kohe asitõenduseks üksteist ja pool tõukama. Tehti omad väikesed kihlveod, võeti kuul ja mindi Shnellilt tiigi taha. Ja siis see sajaviiekiline tuudeng tõukas. Ja juuresolejad kukkusid fillatustest pikali, sest resultaat oli — loe ja kirjuta, või kui tahad, jätta kirjutamata — kaheksa meetrit ja kuuskümmend senti-meetrit. Mees võeti kohe P.K.V.-sse ja nimetati ordumeistri poolt raadioteel Järva-Jaani komtuuriks.

See on näide, et paljas enesetunne ja tahe ei tee midagi, samuti nagu üks lihvimata kalliskivi ei hiilga ega sätenda.

*

Suur sentsatsioon neil päevil oli sõjaväelaste ja politseinikkude diskvalifitseerimine kaitseliidu võistlustel. Neumann tahtis Tammerile vist jälle kuulis ära teha (oli juba tema kord, sest pühapäeval lõi Tammer staadionil teda) aga kurjad kohtunikud ei lasknud tõugata. Ja uue seaduse järele ei tohi ka edaspidi ükski politseimees kaitseliit. See on küll seadus nii, aga võib olla saab sellest ka kuidagi mõne krutsikuga mööda. Seadustest möödahiilimise eriteadlane tahab praegu vist küll mr. Charles Hoff olla, kes ses suhtes end Ameerikas täiendamas käis. Mees tantsib tsirkuses kaks minutit charlestoni, selle peale hüppab pool tundi teivast ja dollarid muudkui tulevad. Aga kui mõni liidu mees vuntsi kargab, siis — olge head, ega ma teivast raha eest ei hüppa, ma tantsin raha eest ainult karlestoni. Teivast hüppan niisamuti, oma heast tahtmisest

pealekauba, selle eest tasu ei saa, olen asjaarmastaja.

Aga neil Eestis on tumedad vennad, nad ei oska veel spordiga raha teha, neil puudub see ärimehevaim. Toreda näite sellest ärimehevaimust jutustab Hoff. Teatavasti on Ameerikas kõva alkoholikeeluseadus. Tegevuspaik: suur jaam. Rong on sõiduvalmis. Reisijad pea kõik kohtadel. Keegi noormees, käeportfell kaenlas, käib vagunist vagunisse, peatub siin ja seal mõne usaldustäratava välimusega gentlemani ees, pilgutab silmi ja pakub kavala näoga müüa külma teed. Gentlemanid noogutavad paljutähendavalt vastu ja sorokohvkased pudeled ründavad noormehe portvellist härrade taskutesse, kuna dollareid teevad sama tee vastassuunas. Noormees hoiatab ostjaid, et: „ärge te jumala eest pudeleid enne lahti tehke, kui rong liikuma hakkab, muidu võib mul halvasti minna.“

Rong hakkabki liikuma, noormees hüppab maha ja hakkab dollareid lugema. Keegi, kes kogu ta tegevust jälginud, astub noormehe juure ja hoiatab teda nii avalikult äri tegemast, sest politseil on terav silm. Mispeale noormees paljutähendavalt muigab, ja pilku kaugenevale rongile heites, seletab, et tema politseid ei karda, kuna tal pudellis olnud tšepoollest külma tee. Vööras on imestusest keeletu ja saab viimaks kõida, et miks ta siis ütles, et „muidu võib tal halvasti minna.“ Tjaa, venitab „ärimees“ vastu, kui mu kunded enne rongi minekut oleksid pudeleid tee leidnud, siis oleksid nad mu kondid tümaks kloppinud.

Well! niisuguste krutsikutega tehakse teisel pool suurt lompil dollareid. Ja meie ei mõista siin oma spordiga ega millegagi markagi teha. Jalgpallimehed on küll katsunud, aga ei vedanud. Kahju, et tol ajal veel portsu kukkunud vendade jaoks ordu polnud.

Meie spordielu läheb praegu igasuguste kurstuste tähe all. Hiljuti lõppesid jalgpalliliidu vahekohtunikude kursused, sõjaväes käib spordiinstruktorite kursus, samuti keskliidul. Mina arvan, et jalgpalliliit oleks võinud oma kursused küll pidamata jätta, sest kellele neid patuoinaid enam vaja on. Rumalad ongi need, kes vahekohtunikudeks hakkavad. Kui kellelki küsida, et näiteks, kes sai läinud nädalal Tallinnas kõige enam siunata ja söimata, siis vastaks iga poisinokki, et Rõks ja Ree. Ja seda sellepärast, et neil küllalt ettevaatamatust oli rahvusvahelisi jalgpallimatse refereerida. Aga need matshid olid toreid küll, taoti sääreluid ja kõiki muid, aga värvaid tuli vähe. Sport sõitis küll kohe Riiga, et RPK-le sauna anda, millega lehedki rahule oleks jäänud, aga seal läks üks nõks teistiti. Kuid — laseme sellest Spordi kuulsast vikingireisist Riiga jutustada P.V.K. kroonikal.

P.V.K. Kõrge Ordu kroonika ehk Aea raamat lk. 1—3. „Imelikud on Kõigevägevama teod, kuidas tema võtab juhtida inimeste samme ja nende tegusi, sest needsinased inimesed on kui üks põrm Jehoova jalavarvaste ees ja neil ep ole endil midagi, mis ei vaja Issanda õnnistamist ja tema armu. Aamen.“

Nii sündinud sel 1927. Issanda aastal P.K.V. ordu esimese kõrgemeistri Juhannese valitsuse aial.

Lehekuu alguse päeval tulid Tallinna linna üks salkkond kõrgeid Riia aadlikke, kannupoisse ja sulaseid, et nemad pidid meie meeste tege-ma siin ühe kõva sauna ellik müüandmise. Ja kui need ruuduliste rüüdega mehed ja aadlikud ja sulased olid jõudnud Tallinna, täitis kõikide meie meeste südameid suur hirm ja ahastamine, millel ei olnud teps lõppu. Sest seesinane jaanus kungs oli tuntud kui üks kõva kempleja ja suur värvavate purustaja, kellel ei ole teps vastast oma kodumaal ja enne alati on ta ka meie kõrgemaid aadlikke ära võitnud. Ja kui jõudis kätte see suur otsustamise päev, siis kogusid need võõrad mehed pillide ja pasunate hüüetega tapluse väljale, aga meie mehed hiiltsid üksahaaval ja salaja. Ja kui siis taplus lahti läks, siis ep olnud meie meestel muud, kui ainult Kõigevägevama abile loota, sest et nemad ei olnud enam mitte see treening ellik see taplusharjutamine teinud.

Ja Jehoova tuli appi neile, kes tema peale lootsid ja andis neile võidu kaks üks. Ja see oli esimesel päeval. Teisel päeval oli teine lööming teiste meestega ja riialased kaotasid jälle, aga seekord veel halvemini — kaks null. Ja siis täitis üks otsatu hõiskamine terve maa, aga riialased läksid suures häbis minema.

Aga Tallinna mehed omas võidujoovastuses ja vaimustuses pidasid pidusi ja hõiskasid ja tantsisid, kuid unustasid tänamata seda, kes selle võidu neile oli annud. Aga Jehoova ei jäta neid

mitte nuhtlemata, kes tema ära unustavad headel päevadel.

See sündis sellesama lehekuu edaspidistel päevadel, kui Spordi sinivalged võtsid ette omakorda sõjakäigu Riia linna, mis asub Lihvlandi maal, Väina, ehk Düüna või Daugava jõe kaldal. Ja nemad olid uhkust täis, et nemad olid riialasi enne ära võitnud ja nemad ei võtnud kaasa kõiki oma kõrgeid aadlikke, vaid täitsid omad read kannupoiste ja sulastega. Aga vaenlane ei tunnud tepski hirmu, ja nii asutigi lahingusse. Aga meie mehed ei teadnud seda, et läti maal on ka jumal lätlane ja nemad said rängasti müüa ja kaotasid palju oma mehi haavatutena ja võib olla ka surnutena. Ja hirmu ning suure ahastusega oodati järgmist päeva, et saaks pidada teine lahing. Aga seal teises lahingus oli äge löömine ja meie mehed võitlesid vihaselt iga kämlatäie maa eest, otsekui Iisraeli rahvas Kaanani maal. Aga et nendel teps mitte Jehoova õnnistust ei olnud, siis olid nende löögid nagu vask, mis kumiseb, või nagu kelluke, mis heliseb. Kõik suuremad ja kuulsamad soust aadlikud löödi maha, nende hulgas ka aadlik Oss, kelle nimi ulatab kaugele ja kelle vagadus on tuntu kõiges kristlikus maailmas. Ja siis nägid meie mehed, et Jumal pole nendega ja suur ahastamine ja hulgumine ja hammastekiristamine võttis maad. Ja nemad korjasid kokku kõik omad haavatud vennad ja sulased ja kannupoised, ja sõitsid tagasi oma kodulinna. Kus hakkasid oma haavu parandama ja uut jõudu koguma ja lubasid edaspidi truuilt kaitsta oma kõrge ordu värve.

Nõnda nuhtleb Jumal kõiki, kes on tema vastu ülemeelikud ellik sõnakuulmatud ja kes ei ohverda talle viirukit, vaid anduvad sellesinatse patuse maailma rõõmudele ja lõbudele ja kes usuvad, et nad ilma kõrgema abita midagi suudavad, sest inimene on üks põrm Jehoova jalgade ees. Kürielleison!

A a m e n !

Sanasõnalt nii seisab kirjutatud P.K.V. ordu kroonikas. Kui juba ordust jutt on, siis tähendan siinkohal, et ordust on lahkunud vend Estam, kes tuli kaitseliidu võistlustel 1500 meetri võitjaks, mütes Paali ja Huuki. Uusi on juure tulnud aga laialt, nii et nende loetelu liig pikaks muutub. Ordus on nüüd kroonika sisse seatud, nii et tulevikus asjaajamine stabiilemaks muutub. Kes koputab, sellele tehakse lahti, nii on piibli sõna. P.K.V. juhtsõna on aga: keda koputatakse, sellele tehakse lahti (muidugi ordu ukseid). Sellepärast: ärge laske endid koputada! Hooaeg ja treening on ees. Seiske kindlad, kui vahipostid Siioni väravatel!

Nüüd aga — punkt.

Ah soo, mis ma veel ütelda tahtsin, et see Ameerika anekdoot, see pole ühti Charles Hoffi jutustatud, seda ma ühest vanast „Virulase“ lisa-lehest ise lugesin.

Juhannes Killip.

Kaubamaja

«SPORT»

Tallinnas,

Narva mt. 19. Kõnetr. 23-00.

Soovitab mõdukate hindadega igasugu kerge-, raske- ja jalgpallisporti tarbeid ning võimlemise abinõusid parematest kodu- ja väljam. tehastest.

Jalgpallid.

Koolidele, spordiseltsidele ja sõjaväeosadele hinnaalandus.

Viljandi esimene jalgpallivõistlus

peeti pühapäeval, 8. skp. Kohtasid kaitsemaleva I. m. spkl. I ja II, kes eeloleval hooajal ainsaks Viljandi meeskondiks jäävad. Vilu ilm, reservidega täiendatud koosseisud ja vähene publik mõjusid, et mängu tempo ja hoog virilaks jäid. Esimese poolaja juhtis II meeskond 1:0. Teisel poolajal tasus I ja võitis lõpuks 3:2. Ladusat kokkumängu ega sihkindlat tööd polnud palju näha. Oli enam umbropsu summimine, mis ka paiguti loiuks jäi. Innukamalt ja silmapaistvamalt töötasid: I mk. Raudsepp I, Luts ja Hendrikson, II mk. Andresson ja Leemet. —ius.